1.300,000.000 pengőjov za zbougsanye nasega kmetiijsztva

Preminoucso szvetszko bojno je Anglia gvinala z vérsztvenim poutom. Tak sze tüdi v vezdásnyoj bojni angleski szoldáki ne szegrevajo prevecs tecsasz, dokecs vszefelé píszane národe lejko posílajo v ogeny. Tüdi zdaj szo meli takse nakanejnye, da bi tou bojno z vérsztvenim poutom doubili. Z gládom szo nájmre scseli prisziliti országe náredi Rim—Berlin, naj na kolena szpádnejo pred Anglijov. Europa je na tou odgovorila z nouvim vérsztvenim rédom i krajine, stere je szoldacsija náredi z orozsjom notri vzéla, vözapréjo, da bi glád ali drügo pomenkanye moglo sztrejti naso moucs. Tou je tém bole nemogoucse zdaj, gda zse nasi hajouvje z Dune mérno drzsijo zvézo vdiljek po Doni ino vretine nafte v Kaukázi veszélo gonijo motore nasega motorizeranoga serega na ruszoszkom fronti.

Na prisesztnoszt gledoucs velko pozványe csáka vsze országe i tou pozványe z dvema recsáma lejko povejmo: vérsztvinszko pouvanye. Nas ország je v prvom táli polodelszko-vérsztveni i záto moremo zdignoti nas pouv. Bojna, pomnozsávanye lüdsztva ino pomenkávanye zsivezsa nász prisziljávajo na povéksanye pouva. Zagvüsanye nasega mernoga zsitka nam diktáliva, ka moremo pouvati tákso máro, stera nam noszi véksi haszek i tákse fajte nárasze szejati, ki nam noszijo bouksi i véksi pouv. Fundament toga je pa zagvüsati vékso mascsoubo zemlé i na visziko sztubo zdignoti znánoszt polodelca i szploj vszaksega delavca. Vszakse delo pa more biti pod ednoutnim ravnanyom i vszaksi delavec, bodiszi csesztník, baotos, mester, polodelszki ali fabricsni delavec more znati, da je nyegovo delo v szlüzsbi domobránsztva, záto kamakoli je posztávleni, more szvojo düzsnoszt sztouprocentno szpuniti. Tou valá nej szamo za bojnszki, nego tüdi za miroven csasz.

Obej nasivi orszacskivi hizsi szta pred krátkim na mészti nyalé zákonszki plán za zbougsanye i naprejidejnye nasega kmetijsztva. Té zákon je szkouz dugi lejt komaj csákani i pravzaprav dopuni nas, v zsitki bodoucsi indusztríszki i mestríszki zakon. Té vérsztveni zákon, ki je fundament národnoga zsitka, nameráva 1.300,000.000 pengőjov vlozsiti na szame hasznovite cile.

Kak szmo zse povedali, sze v prvom táli szrmaska, vöznücana matizemla more zbouksati, ka de bole mascsoubna. Sészt pa pou miliona plügov grünta je szrmasko na vápni, 850 jezér plügov je pa szlabe zemlé zavolo prevnouge nátrijszke szouli i szilikátov, ki sze tüdi more zbouksati.

Tüdi 3000 plügov mokroga grünta sze more poszüsiti, tak, da sze voda more po kanálisaj i ceváj dojpüsztiti. Poprejk sze pa vszi grünti morejo popraviti.

Za doszégo toga cíla sze more lejtno 3.000 vagonov prája za szejanye raztálati i napraviti 250.000 gnojiscs z államszkov podporov. Pouleg toga sze goriposztávi 400 traktorszki zadrug, ki do mele 1000 traktorov i 10.000 mensi polodelszki masinov i stere szi máli kmetje nemrejo notri szpraviti.

Csi pouv sesémo zbougsali, nemremo osztáti pri vöszpouvanom szeméni nego szi moremo dobro odebráno i *szelekcionejrano* szemen szpraviti notri, stero szemen je vöszprobrano i nam véksi pouv zagvüsa. Pouleg toga zákonszkoga plana v deszeti lejtaj neszmi osztáti vert, ka ne bi szejao tou rodnejse szemen[illegible].

Nas áltam raztála lejtno 2.400 vagonov psenice, 1.100 vagonov zsita, 1.100 vagonov gecsmena, 520 vagonov ovsza, 660 vagonov kukorce, 1.720 vagonov krumpisov, zvüntega pa menso vnozsino lucerne, szöje, ricinusa ino lenovoga i konouplinoga szemena.

Za szejanye [illegible] potrejbno tüdi dobro [illegible] masin. V [illegible] nas állam [illegible] raztála. 6.000 [illegible] sztilni masin [illegible].

szrmaskejsi kraj [illegible] za polono [illegible] tej masinov, sze [illegible] 2.500 [illegible] szki i 500 [illegible] raztála.

Zákonszki plán [illegible] ne [illegible] sanye [illegible] vnozsino [illegible] raztala, pouleg toga [illegible] zbougsati travniki i [illegible] szkrb de sze pa [illegible] pouvanye i kvasenye [illegible].

Tüdi na domacso kertesztvo [illegible] obracsala velka szkrb. [illegible] da je zdaj 2.500 plügov na [illegible] go szamo za kertesztvo, iz sterega nas ország doszta dohoudkov [illegible] dohoudke lejko za duplisko zdignemo csi kertesztvo zbougsamo. V deszeti lejtaj sze more esese 25 milion cejpik znaszaditi, [illegible] v nasi krájini za szádno drevje jáko vugodna.

Za vesenye kmecske mladezni sze posztavi 750 nouv [illegible] kmecsk soul, v stere de sze eden [illegible] miliona kmecske mladezni vcsilo v szvojem pozványi. Drzsava de vsze 800 kurzusov za kertesztvo, szadjarsztvo, pouvanye more [illegible] i domacso mestno.

Za vsza ta dugovanya je [illegible] notrivzéto okouli 1.300,000.000 pengőjov, stero je tak velka suma, da sze nam dohoudki pouva sz tem na duplisko morejo zdignoti. Té plán nász i nas cejli orszag tak naprej priprávi, da v nouvoj Europi lejko szvoje meszto batrivno zaszédemo. Te pa nas orszag znouva pride nazáj v tiszto zlato doubo, stera je bila pred 500 lejti, za csasza Mátyas kralá.

Kerékpárok, alkatrészek, gummiáru nagy választékban

Cséplő és gőzgép felszerelés

Golyós csapágyak / Sport cikkek / Gyermekkocsik

Hoffher Schrantz mezőgazdasági gépek

Stiván Ernő, Muraszombat Telef. 30

Po szveiti

Zavüpniki vogrszkoga, taljanszkoga i Nemskoga országa szo v preminoucsi dnévaj v Brioni drzsali szpráviscse, gde szo szi na tenci pogucsali vsze pitanye zselezniske drüzsbe Duna—Száva—Adria. V toj drüzsbi je námen [illegible] da sze Auszto [illegible] Nemesija z [illegible] [illegible] podpíszali eden kontraktus.

V Angliji posztavlena amerikanszka [illegible] je zacsnola z szvojim delom.

Szpomenik Bruno Mussoliniji, [illegible] pajdásom, ki szo tak neszrecsno zgubili zsitek, szo [illegible] pétek posztavili [illegible] národa. Szpomenik szo posztavili na tisztom meszti, gde sze je zgoudila neszrecsa.

Anglio kosta boina dnévno 12 milion font sterlingov, kak pise jo novine Daily Telegraph.

Roosevelt je troustajoucse piszmo poszlao Sztalini po [illegible] [illegible] vidi, ka vsza nyegova piszma szamo pogübeliscsino znamenüjejo.

— Sztalin je zacsno „csisztiti" v szvojem csonklavom országi, kak je glász prisao v Newyork. Na drügi szvejti je poszlao vsze tiszte, ki szo szamo zazinoti vüpali, ka naj hejnya sz touv bojnov, ár nega niksega vövidenya na gvinanye. Osztanke sztáre [illegible] szoldacsije je tüdi „szpucao" [illegible] politicsni zgráblencov je tüdi [illegible] dao zosztrejlati. Vsze tou prej szamo záto dela, ka szo odávci komunizmusa [illegible] on pa vsze ove csese ednouk [illegible] sz korbácsom i puksinim kopitom posztaviti gori prouti nemcom, [illegible] szkrvaveo.

Gèptulajdonosok figyelem!

Kenőolajok és zsírok kapitatók

Nemecz János

Muraszombat

Masinszki oli i tovot mászt.

PORCELÁN ÜVEG KERÁMIKA ILLATSZEREK MELLTŰK

PORCELÁN GLAZSOVINA KERÁMIKA DISECSE VODE BROSI

Zrim József

Muraszombat, Horthy Miklós ut 6.

Szesztrici szta sze zalejale

Laufer Erzsébet, 14 lejtna hesérkica ednoga baotosa je pri Duni gvant prála. Z nyouv je bila tüdi mála szesztrica, ki je neodovedno szpádnola v Duno. Hitro sze je za nyouv pognála dobro plavajoucsa szesztra, da bi jo rejsila, ali ona sze nyoj je tak za sinyek zgrabila, ka je vecs nej mogla plavati i szta sze obej zalejale.

Pálcsics Ferenc nagykanizsai fonalfestőgyár Nagykanizsa

Anyaggyüjtő: Muraszombat, Rákóczi ut. Simon Emilné

[illegible] Nagykanizsa, Magyar u. 86. Tel. 3-44

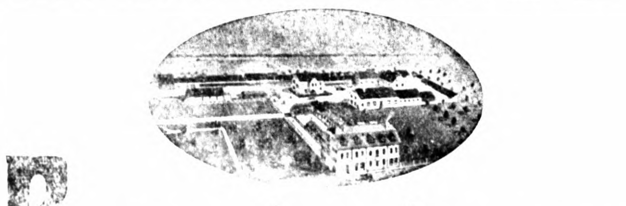

BENKÓ JÓZSEF

HUSÁRU és KONZERVGYÁR

MURASZOMBAT

TELEFON: 8 és 80

Sürgöny: Benkó Muraszombat Postatakarékpénztári csekksz. 74009

TÜZOLTÓEGYLETEK figyelmébe! Mindenféle tüzoltó ruhazati cikk, gombok jelvenyek, vállszalag stb. beszerezhető

SIFTÁR KÁROLY cégnél Muraszombatban.

GASZILSZKIM DRÜSTVAM na znànye! Za gaszilszki gvant vszefelé potrejbscsine: gumbe, znaki, naramne polete itv. sze dobijo pri

SIFTÁR KÁROLYI baotosi v Szoboti.

Nyomatott Vendvidéki könyvnyomdában, Muraszombat. Felelős kiadó és szerkesztő mint a Vendvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület elnöke, Hartner Nándor

Muraszombat
Petőfi Sándor utca 12.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos: a Vendvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyedévre 2 P, félévre 4 P, egész évre 7 P.
HIRDETÉSI ÁRAK: 1 hasáb szélességben mm. soronként 10 fillér.

Főszerkesztő: HARTNER NÁNDOR
Szerkeszti: ifj. SZÁSZ ERNŐ

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Muraszombat, Horthy Miklós ut 18 szám / Telefónszám 71.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

XXXVI. évfolyam. / 34. szám. ÁRA 16 fillér. Augusztus 21. — Péntek.

Szent István vendjei

Szívében és lelkében hálával eltelve köszönti a vendség a nagy királyt. Az emlékezés tüzében ezer év távlatából idézi fel szellemét.

Egy évezreddel ezelőtt a mai Vas és Zala megyék délnyugati szögletében hontalan, árva kis néptöredék huzódott meg a népvándorlás viharai elől. A Lendva-síkság virágos rónáin és árnyas erdőiben élte szervezetlen mindennapját, körülötte pedig égett és rengett a világ a fajok egymástipró küzdelmében. Reménytelen volt a holnapja, s azt sem tudta, hogy kedves Muravidékét meddig tarthatja magáénak. Népek jöttek és népek mentek el, tomboltak és viaskodtak mellette. Miközben pedig Anglia elszórt kunyhóit a dánok zaklatták, míg a nagy frank birodalom romjain gyenge utódok osztoznak, amikor Itáliában még a görögök tanyáznak, mialatt jelentéktelen részfejedelmek civódnak a csehek földjén, midőn testvérharcokban emésztődnek a szerb kis zsupánok, hire-hamva sincs még a románoknak, s laza szervezetben tespedt a szlovénség, megjelenik a Kárpátok-medencéjében államalapító és államfentartó keleti örökségével a rend és a szervezettség katonanépe. Fejét meghajtja a kereszt előtt, uj hazáját pedig teleszórja maradandó remekekkel, uj hite köbevésett, pergamentlapokra rótt emlékeivel.

Vezérlő fejedelme családfájából szent király sarjad, aki a korona jelképével a Kárpát-medence népeit nemzetté olvasztja, s megteremti a nemzet legfőbb hatalmi szervét: az államot.

Szent István király a nemzet keretébe beleilleszti a már-már pusztulásnak induló vendséget is, és így a vendség az akkori szokás szerint mint „hódolt nép", közvetlenül a király alattvalója, szabadosa: Szent István vendje lesz. Mint a királyi magánbirtok népe, csakhamar részesévé válik az államfentartó magyarság műveltségének, azonosul a magyar népi ízléssel, magáévá teszi a jellegzetes magyar életet, elsajátítja nyelvünket, sőt vérségi kapcsolatokat is létesít a magyarsággal, ügyhogy *gyökeresen magyarrá válik.*

Szent István vendjei tehát a nagy királynak köszönik fennmaradásukat, európai műveltségre való felemelkedésüket. A nagy királytól kaptak olyan hazát, amely ezer év viharai után is áll és virágzik. Ezért olyan bensőséges ünnepe a vendségnek Szent István király napja.

Szent István vendjeire ma is vigyáz a nagy király, nemporladó jobbja pedig éppen e napokban int népe felé: *A 22 évi megpróbáltatás után igyekezzél, népem, kiteljesedni magyarságodban, hogy javára váljál annak a hazának, amelyik ma is a legnyugodtabb otthont, a legtöbb kenyeret adja neked és a szentistváni haza minden népének Európa országai között.*

Bálint Béla.

Vas vármegye közönségéhez!

Magyar Testvéreim!

Hivó szóval fordult ismét hozzátok a Főméltóságu Asszony és Szózatában a messze keleti arcvonalon küzdő magyar honvédeink számára — akik szent kötelességet teljesitenek és akik távol a családi tüzhelytől védik otthonainkat és biztositják számunkra a zavartalan életet — meleg téli ruhafelét kért.

Kérő szava mindenkihez szól. Szólott elsősorban minden magyar anyához, hitveshez, asszonyhoz, leányhoz, hogy szíveikből vert aranyhidon — amely összeköti az itthonmaradottakat a kint harcoló hős honvédeinkkel — áramoljék és özönljék a velük való szeretetteljes testvéri együttérzés látható megnyilvanulása, a meleg téli holmi.

Magyar Testvéreim! Behivót kaptunk valamennyien a Főméltóságu Asszonytól a téliruha-adakozás hazafias kötelességének teljesitésére. Adjunk minél többet! Tegyünk igaz lelkesedéssel eleget a Főméltóságu Asszony felhivásának. A gyüjtést aug. 25-től szept. 5-ig a leventeparancsnokságok a közigazgatási hatóságokkal és a társadalmi szervezetekkel együttesen fogják eszközölni.

Bizton hiszem és tudom, hogy Vas vármegye hazafias és minden áldozatra kész közönsége az első sorban lesz az adakozásnál, a magyarok Istene, bizton hiszük, megsegiti Hazánkat és megáld minden adakozót.

Hazafias köszöntéssel:

vitéz SZÜCS ISTVÁN
Vas vármegye főispánja.

A Mura szabályozását kérte a miniszterelnöktől a Muravidék és a Muraköz küldöttsége

Kállay Miklós miniszterelnök több miniszter és MEP vezető kiséretében Zalaegerszegre utazott az elmult vasárnap, ahol Zala vármegye összes közéleti vezetői előtt beszámolt a vármegyeházán a politikai helyzetről. A miniszterelnök beszédében ismertette a népruházati akció jelenlegi kedvező állását, majd közgazdasági vonatkozásban kifejtette, hogy a buza árát nem szabad emelni, mert ezzel általános és nagy drágulást segitene elő a kormány.

A beszédek végén a miniszterelnök Zala vármegye különböző vidékeinek küldöttségeit fogadta. Az alsólendvai járás küldöttségének élén Országh Pál dr. országgyülési képviselő állt, a Muraköz küldöttségét Pecsornik Ottó képviselő vezette.

A Muravidék Zala megyei részének és a Muraköznek küldöttségei több fontos kérés előtt elsősorban a Mura szabályozásának elvégeztetését sürgették.

A miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta meg a kérést és igéretet tett, hogy alaposan át fogja tanulmányozni az ügyet.

Országzászlót avat Szent István napján Alsólendva

Alsólendva országzászlót avat csütörtökön. Az országzászlót a zalaegerszegi MOVEtól kapta a nagyközség és felavatását kétnapos ünneppel köti össze. Az országzászló avatási ünnepélyre a rendezobizottság a következő meghivót bocsátotta ki:

Alsólendva nagyközség a zalaegerszegi MOVE-tól ajándékba kapott országzászlójának felavatási ünnepségeit augusztus hó 19-én és 20-án tartja, melyre hazafias tisztelettel meghivja az Országzászló Bizottság.

Az ünnepségek augusztus hó 19-én este kezdődnek zenés takarodóval, lampionos felvonulással, a Bánffy-vár kivilágitásával és a hegyekben örömtüzek gyujtásával.

Aágusztus hó 20-án d. e. 3/4 11 órakor az országzászló és a vendégek fogadása az állomáson, tábori szentmise, zászlószentelési ünnepség, díszebéd. D. u. 3 órától népünnepélyt rendez az Önkéntes Tüzoltó Egyesület.

Az ünnepség sorrendje: 1. 3/4 11 órakor az országzászló ünnepélyes fogadása és behozása diszfelvonulással a vasutállomásról. 2. 11 órakor tábori szentmise. 3. Az országzászló megáldása. 4. A zalaegerszegi MOVE átadja a zászlót. 5. Alsólendva nagyközség nevében átveszi egyházasbükki Dervarics Elemér városbiró. 6. Avató beszédet mond dr. Országh Pál országgyülési képviselő. 7. Völgyesi József igazgató-tanitó alkalmi költeményét szavalja Slápsi Ilona tanitó. 8. Az országzászló megkoszoruzása. 9. Egyesületek elvonulása az országzászló előtt. Ünnepi diszebéd. 10. D. u. 3 órakor tánccal egybekötött népünnepélyt rendez az Alsólendvai Önkéntes Tüzoltó Egyesület a Magyar Ifjuság házában és udvarán. A tiszta jövedelmet a jugoszlávok által elvitt tüzoltó-szerkocsi helyett való uj kocsi beszerzésére kivánja forditani az egyesület.

Krantz József kanonok †

Megrenditő gyászhir érkezett kedden délelőtt Muraszombatba: a szombathelyi közkórházban keddre virradóra hosszu szenvedés után kilehelte nemes lelkét Krantz József cimzetes kanonok, csendlaki esperes-plébános. Olyan papi embert ragadott el személyében a halál tőlünk, akit osztatlan szeretet, tisztelet és megbecsülés övez nem csak papi körökben, hanem a vasmegyei társadalom valamennyi rétegében is.

Krantz József 1889-ben született, 1911-ben szentelték pappá. Belatinci és muraszombati káplánkodás után 1915-ben tábori papként a harctérre ment, 1918-ban került vissza Muraszombatba mellén a kiváló szolgálatainak elismerését jelentő lelkészi érdemkereszttel. A jugoszláv megszállás Muraszombatban találta, ahonnét 1922-ben Csendlakra került.

Mint csendlaki plébános buzgó papi munkálkodásával hivei lelkében mély hitet, önmaga iránt pedig őszinte szeretet és bizalmat ébresztett. Mint lelkiatya és elsősorban, mint magánember, sohasem feledkezett meg a megszállás éveiben sem magyarságról és nyiltan megvallotta, hogy Szent Márton egyházmegyéjére hüséggel és szeretettel gondol.

A buzgó és eredményes papi munkálkodást a felszabadulás után a magyar egyházi hatóságok is értékelték és Krantz Józsefet 1942 husvétján a megyéspüspök cimzetes kanonokká nevezte ki. Sajnos, magas kitüntetésének fényében nem élhetett nyugodt békességben Krantz József, mert egészségi állapotta már régebben megrendült és állandóan gyógykezeltetnie kellett magát. Munkáját azonban betegsége alatt sem akarta abbanhagyni és csak akkor ment a kórházba, amikor már képtelen volt tovább dolgozni. Az orvosok mindent elkövettek meggyógyitására, Isten akarata azonban mégis magához szólitotta tiszta életü fiát.

Krantz József kanonokot szerdán délután temették Szombathelyen az egész vármegye egyházi, katonai és polgári társadalmának megnyilvánuló mély részvéte mellett.

A muraszombati járásból nagyon sokan mentek el Szombathelyre a járás nagy papi halottjának temetésére. A járás népe nevében dr. Olajos József főszolgabiró helyezett el koszorut a siron, a Vendvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület koszoruját Hartner Nándor országgyülési képviselő tette le. A temetésen részt vett a csendlaki körjegyzőség egész intelligenciája, a községek birói és a csendlaki képviselőtestület Fehér József körjegyző vezetésével.

Készüljünk fel a télre!

Kontinensük időjárása pár év óta szokatlan ingadozásokat mutat. Dermesztően hideg telek váltogatják egymást, fagyos tavasszal és esős, hüvös nyárral. Mindnyájunk élénk emlékezetében van az elmult három esztenő téli időszaka, amikor izelitőt kaptunk a Sarkvidékek és Szibéria, eddig csak könyvben olvasott hidegéből. Megismertük a nagy orosz sikság fagyos szeleit és fázósan összehuzódva keseregtünk az időjárás e szokatlan megnyilatkozásai miatt.

Szinte el is feledkeztünk arról, hogy háboru van. Az ellenséges hirverés által bejelentett „tél generális" megjelenése nem váltott ki belőlünk semmiféle hatást. Nem törődtünk tél tábornokkal mindaddig, amig részt nem vállaltunk az uj Európáért folyó küzdelemben és nem került arra sor, hogy véreink, hozzátartozóink és fiaink is megismerkedjenek az ellenségnél is sokszor veszedelmesebb téli időjárás szeszélyeivel. Hála Istennek, a korszerüen felszerelt hadseregek játszi könnyedséggel szállnak szembe az időjárással s a modern stratégia, a legujabb kor hadvezetése nem hagyja befolyásolni magát a tél hidegétől és a nyár forróságától.

Mégis arra kell gondolnunk, hogy az elkövetkező télen a magyar fiuknak helyt kell állniok minden körülmények között. Ehez a helytálláshoz pedig segitséget kell nyujtani mindenkinek, aki a tél viszontagságait odahaza békés polgári környezetében és a viszonylag meleg szoba meghittségében éli át. Az itthonlévők erkölcsi kötelessége, hogy ne csak gondolatban, hanem tettekben is megemlékezzenek azokról a hős honvédekről, **akik életüket és egészségüket teszik kockára azért, hogy a magyar földet megóvják a háboru borzalmaitól. A magyar katona a legkorszerübb felszereléssel veszi fel a harcot az ellenséggel, de az időjárás sajátosságai sokszor különleges védőfelszerelést kivánnak meg. S ez a védőfelszerelés a magyar társadalom hálájának és szeretetének külső megnyilvánulása, amikor a távoli harctereken küzdő magyar honvédek részére nagyszabásu téli ruhagyüjtési akciót kezd meg. Gyakran érkeznek levelek a szerkesztőségünkhöz s a levélirók egyhangulag annak a szükségességét hangoztatják, hogy nagyarányu társadalmi akció keretén belül intézményesen szervezzék meg a téli ruhagyüjtést. Egyszerü falusi emberek ajánlják fel egyetlen meleg ruhadarabjukat, hazafias érzésü uriasszonyok bundáikat, sportolók téli felszerelésüket, munkások egyetlen meleg pulloverüket. Ez az óriási érdeklődés, ez az áldozatkész felajánlás arra készteti az illetékeseket, hogy országos viszonylatban intézményesen előkészitsék, illetve megszervezzék a téli ruhanemüek gyüjtését. Addig is, ameddig a gyüjtés részletei ismeretesekké válnak már most célszerü előkésziteni azokat a holmikat, amelyeket felajánlunk hős fiaink megsegitésére. Felesleges rámutatni arra, hogy mindenkinek elsőrendü kötelessége valamit adni az akció javára, hiszen az eddig beérkezett felajánlások arra mutatnak, hogy a magyar társadalom minden rétege becsületbeli kötelességének tartja ezzel is részt kérni a háborus terhek elviseléséből. Rövidesen megjelennek az ország minden városában, minden faluban, sőt a legtávolabb eső tanyákon is a gyüjtők. Fogadjuk jószivvel őket és adjunk át nekik mindent, amit csak nélkülözhetünk, mert azoknak adjuk, akik értünk, népünkért és fenntartásunkért harcolnak.**

Augusztus 29.—szeptember 8. között uszóhetet rendeznek Muraszombatban

Emléklapot kap minden 50 m uszó ifju — Jobb uszók érmet nyerhetnek

Az uszósport nem csak az egészséges lélek és test kifejlesztését szolgálja, hanem a széles néprétegekben való népszerüsitése honvédelmi célokat is szolgál. Ennek meglátása vezette a Magyar Uszószövetséget, amikor rendszeresitette a 7 évenként megtartandó országos uszóheteket. Az országos uszóhét megrendezésére ezidén is sor kerül.

Természetesen Muraszombat is megrendezi a maga helyi uszónapját. A leventeifjuság vezetőivel és az iskolák testnevelési tanáraival illetve tanitóival, karöltve a Mura Sport Egylet vállalkozott a rendezés munkájára. A helyi uszóhetet aug. 29. és szept. 8 között rendezik meg.

Az uszóhét keretében minden 11 évestől 21 éves életkorig terjedő ifju igazolhatja uszástudását. 50 métert kell tetszésszerinti uszásnemben leuszni, amiért müvészi kivitelü emléklapot kap.

Az, aki a fiuk közül 52, a leányok közül pedig 60 másodpercen belül ussza meg az 50 méteres távolságot, jelvény-érmet nyer.

Az uszóhét megrendezésének részleteiről még tájékoztatjuk olvasóinkat, most pedig közöljük a Magyar Uszo Szövetség vezetőinek az ifjusághoz intézett felhivását:

Felhivás a Magyar Szülőkhöz és Ifjusághoz

A Magyar Uszó Szövetség hétévenként „Országos Uszó Hetet" rendez abból a célból, hogy az uszástudas fontosságát a köztudatba vigye, e köztudatot fenntartsa és ezzel sokezer magyar fiut és leányt birjon reá az uszás-tudás elsajátitására.

E célkitüzésében a Magyar Uszo Szövetséget a népegészségügy, a honvédelem és az életvédelem önzetlen szolgálata vezeti és e célkitüzését a következő jelmondata fejezi ki legtömörebben:

„Tanulj meg helyesen uszni,
Hogy izmaidat fejlesszed,
Hogy egészséged megőrizzed,
Hogy életet menthess,
Hogy kellemesen szórakozhass."

Az „Első Országos Uszó Hét" 1935. évben nyert megszervezést és azon mintegy 30,000 magyar fiu és leány vett részt.

Az ebben az évben megrendezendő „Második Országos Uszó Hét" olykép nyer lebonyolitást, hogy minden uszodával biró helységben aug. hó 29. szept. hó 8. napja közti időben a helyi leventeparancsnokság, a középiskolák és a Musz helyi megbizott közreműködésével Helyi Uszónapot tartanak, amelyen részt vehet minden 11 évestől 21 éves korban levő uszni tudó fiu és leány.

Aki 50 métert leuszik tetszés szerinti modon (uszásnemben) rögtön a helyszinen *müvészien kiállitott „Emléklap"-ot kap.*

A „Második Országos Uszó Hetet" az Uszo Szövetség ez alkalommal azonban egybekoti *jelvényszerzo versennyel is és aki az előirt szintidőt eléri diszes jelvényt kap.*

Uszástudas nemzeti kötelesség! Singapurt a japán uszók vették be! Uszástudás harc a vizbefulladás ellen!

Minden magyar fiu és leány tanuljon meg ez évben uszni és vegyen részt az Országos Uszó Heten!

Budapest, 1942. évi julius hó 6.

Rajcsányi Ferenc sk. Dr. Rudolf Lóránt sk.

Zsuppán László sk.

VÁROSIMOZI
MURASZOMBAT.

Előadások:
augusztus 23.-án, vasárnap 11.15 ó., 15.15 ó., 17.30 ó., és 21 ó. és 24.-én, hétfőn 21 órakor

KORA TERRY

Főszereplők: RÖKK MARIKA, JOSEF SIEBER, WILL QUADFLIEG, WILL DOHM, HERBERT HÜBNER.

Következő müsor:
9. AGGLEGÉNY

— **Kevesebb az ünnep Bulgáriában.** Bulgária volt eddig a legtöbb ünnep hazája. Az egyházi ünnepeken kivül állami, templomi, iskolai, szövetkezeti és egyéb ünnepek évente összesen 160 napot tettek ki, amelyeket rendszerint teljes munkaszünettel ünnepeltek. A minisztertanács most a háboru tartamára tizenegy ünnepet törölt, ezek között van a szilveszter, nagypéntek, nagyszombat és minden kettős ünnep egyik napja — jelenti a Der Bund.

Felhivás
a gubacs, tölgy és bükkmakk gyüjtőkhöz!

A Közellátási Minisztérium 65.634—1942. sz. rendelete a cserzési célokra alkalmas gubacs, valamint tölgy és bükkmakk gyüjtését kötelezővé tette.

Felhivom figyelmét a gyüjtőknek e cikknek nemzetgazdasági szempontból való rendkivüli fontosságára és remélem, hogy mindent el fognak követni, hogy a gyüjtés minél eredményesebb legyen, annál is inkább mivel az árak olyan előnyösen lettek megállapitva, hogy számitását minden körülmények között meg fogja találni.

SZÁSZ ISTVÁN
nyersbőr kereskedő
MURASZOMBAT, Lendva utca 21.

Honvédélet a keleti fronton

Hertelendy Imre hadapródőrmester barátomtól és ujságiró kartársamtól kaptam a keleti frontról levelet. Élményeit és tapasztalatait irja meg barátom. Magánlevél, nem ujságcikknek szánták. Éppen ezért ujszerü és érdekes a közlése, hiszen őszintesége és keresetlensége éppen azért, mert baráti levél — kétségtelen. (A szerk.)

Részletek a levélből:

Szálláskörletünk orosz falu. Olyan, mint valamennyi. Faviskók, piszkos, nyomorult nép. Majdnem másfél hónapot töltöttünk ott, megszoktuk. Annyira, hogy máig is emlegetjük, milyen jó volt ott.

A sztarosztánál (biró) laktunk ketten. Szalmazsák, lepedő a sátorlap, takaró a pakróc. Keleti a kényelem. Hamar megismertük a falut, a lakosság meg bennünket. Primitiv, de alapjában véve becsületes emberek éltek ott. Látták, hogy nem vagyunk emberevők, hanem segitő embertársak. Jöttek hozzánk ezt-azt kérni. Szivesen segitettünk szabadidőnkben. *Felszántottuk földjeiket, betegjeiket orvoshoz vittük és ezernyi más apró szivességet tettünk.* Katonáink sem az ellenséget látták bennük, hanem az elnyomott, szegény, szerencsétlen népet.

Vasárnap eljártunk istentiszteletükre, esténként pedig hallgattuk őket, ahogy összejöttek zenélni, énekelni. Kimosakodtak (nagy szó!), előszedték eldugott ruhájukat, lassan türhető lett minden. Megértettük őket és ők is mind „jonapot"-tal köszöntöttek. Ellátásunk nagyszerü, tizórai, uzsona, italokból meg akár francia pezsgő.

Orosz repülőt nappal sohasem láttam. Éjjel repült be egy-kettő, de körletünkben ledobott bombáik még a cél közelében sem találtak. Falunkat meg 5 kilométeres körzetben elkerülték a bombák. Saját, meg német repülők meg csak világos nappal jártak. Tizes, huszas csoportokban huztak el felettünk a bombázók. A felderitők pedig egyedül, vadászkiséret nélkül! *Megsemmisitő a légifölényünk! Amit az ujságok irnak, szóról-szóra igaz!*

Hirt keveset hallottunk. Kérdezgettük, hogy mikor indul meg a támadás. A németek meg csak mondogattak: „Majd ha a stukák százai indulnak felettünk, akkor megtudjuk".

Egyik vasárnap reggel én is felébredtem a repülőbugásra. Harminc, negyvenes csoportokban szakadatlanul huztak saját és német gépeink előre. Mint a hadijelentések mondják: „hullámokban".

Megsemmisithető lehetett az áttörés, mert már mi is megindultunk még azon a napon. Délben jött a parancs: felkészülni, indulás előre! Könnyes bucsuzás volt. Az egész falu apraja-nagyja kinn szorongott az utcán. A *bánat csalta szemükbe a könnyet.* Önzetlen segitőik távoztak el. A pópa sirva szorongatta kezünket, hogy bárcsak Sztalin és a háboru minél előbb lenne „kaput" (halott, vége valaminek, elromlott.)

Azóta a szükséges pihenőkkel állandóan mentünk előre. Megállás nélkül, ugy megindult visszafelé az orosz. Most van csak lélegzetnyi időm, hogy irhatok.

Teliholdas az este, már ágyulövést sem hallani. Csend van, akár a Rivierán volna az ember. Ellenséges repülő sehol. Se éjjel, se nappal! Az előretörés alatt se láttam, csak a földön, összeroncsolva.

Orosz faluban vagyunk most is. Szenny, piszok, düledező viskók. Hihetetlen! Falun még téglaházat sem láttam.

Leányok? Ha kimosakszik, kiöltözik, csinos is van. Bluz és alj dominál. Alakjuk jó, általában teltek. Nagyon tartózkodók.

A háboru elötti közállapotok? *Siralmas!* Minden a kolchos tulajdona. Oda volt köteles dolgozni mindenki. Alamizsnát kapott érte. Saját tulajdona: düledező viskó, maximum egy siralmas tehén, vagy két kecske, kiskert nagyságu föld a háza körül és — orgonasipok sokasságában gyermekek. Az ablakuk be van sározva, a szellőztetés bün! A kolchos gépi erővel munkálta a földet. *Halálos vétek a mód, ahogyan ezt az igazán televény, fekete földet megmunkálták.* **Hatalmas kombinált, traktor által huzott gépekkel arattak. Rögtön a zsákba folyt a gabona, ahogy aratta a gép. Természetesen felibe-harmadába! Meg aztán a learatott gabonának száradni is kell, itt meg a reggel még lábon álló gabonát délben már teherautók vitték a városi magazinokba.**

„SABARIA"
rum és likőrgyár
SZOMBATHELY
THÖKÖLY IMRE UTCA 71.
TELEFON: 10—68.
mindennemü szeszesitalok gyártása és eladása
Cégt. BORLAY ENDRÉNÉ
Legkitünőbb italok!
Legpontosabb kiszolgálás!

Megkoszoruzza Szent István napján a Mura Sport Egylet az országzászlót

A Magyar Labdarugó Szövetségnek egyik nemes intézkedése értelmében az ország valamennyi sportegyesülete megkoszoruzza minden Szent István napján délben 12 órakor a községében álló országzászlót. A Mura Sport Egylet örömmel tesz eleget a rendelkezésnek, mert a koszoruzással ismét alkalma nyilik, hogy magyar szellemének és lelkesedésének kifejezést adjon. Az egyesület tagjai háromnegyed 12 órakor gyülekeznek a klubbhelyiség előtt. Onnét az országzászló elé vonulnak, ahol Lipics József elnök elhelyezi az egyesület koszoruját.

Sokgyermekes anyákat jutalmaznak meg Muraszombatban Szent István napján

Szent István napját a muraszombati járás is méltóképen megünnepli. Minden községben — ahol templom áll — lesz mise, illetve istentisztelet, amelynek keretében megemlékeznek a szentéletü király államalapitó jelentőségéről. Muraszombatban délelőtt 10 órakor kezdődik mindkét templomban az istentisztelet.

11 órakor a községháza tanácstermében ünnepély lesz, amelyen dr. Olajos József főszolgabiró a járás területéről 20 sokgyermekes anyának ad át kitüntetést, illetve a Nép és Családvédelmi Alap által juttatott pénzajándékot.

Felgyujtotta a házat a gyufával játszó gyermek

Szombaton reggel nagy riadalom támadt Csendlakon és Murafüzesen: ugy 8 óra tájban kigyulladt Pertóczi József bérbeadott zsupfedeles murafüzesi háza. A ház hamarosan nagy lángokkal égett és mire Muraszombatból és a környező falvakból megérkezett a tüzoltóság, már nem lehetett megmenteni. A kivonult tüzoltókra ennek ellenére nagy munka várt, a tüz terjedését kellett megakadályozni. Ez sikerült is, igy a ház leégésén kivül nem történt más baj.

A haladéktalanul meginditott csendőri nyomozás megállapitotta, hogy a *tüzet a házban lakók kiskoru gyermeke okozta, aki gyufával játszott.*

A tüz eloltásnál minden kivonuló csapat jó munkát végzett, különösen kitüntette magát a széchenykuti egylet csapata, amely motorfecskendővel vonult ki. A széchenykutiak motorfecskendőjéhez már csak egy kis vontató autó hiányzik, hogy a környék leggyorsabb és egyik legjobb csapata legyenek.

A Muravidéki Baross Szövetség nőtagjai sálakat és érmelegitők kötnek honvédeinknek

Az Országos Baross Szövetség Muravidéki Fiokjának hölgytagjai is ki akarják venni a részüket a honvédek téli meleg ruhával való ellátására inditott akció lebonyolitásában. Elhatározták, hogy munkát is vállalnak az akció sikerének érdekében és ezért 54 kg gyapjufonalat igényeltek, amelyet érmelegitők, sapkák, sálak stb. kötésére használnak fel. Valamennyi magyar — keresztény muraszombati kereskedő felesége részt vesz ebben a nemes munkában, amely példaképül szolgálhat a többi egyesületek tagjainak is.

Nem lehet fát kapni a fatermelő Muravidéken

Sokak előtt emlékezetes még a tavalyi tél, amikor szállitási nehézségek miatt olyan kevés tüzelőanyag érkezett egy-egy alkalommal Muraszombatba, hogy jóformán kilónként kellett tüzelőt kérniök a kereskedőktől egyeseknek, hogy a nagy hidegben elviselhetővé fütsék lakásukat. Az esetből tanulva legtöbb muraszombati utánanéz már most a téli tüzelőanyag beszerzésének. Sajnos azonban tüzelőt beszerezni legtöbben nem tudnak, mert a fatermelő muraszombati járásban nem lehet fát vásárolni.

Fát nem ad el egyik falusi gazda sem. Sokak szerint azért, mert

keveseli a maximális árat,

drágábban pedig nem meri eladni, mert a csendőrök erősen ellenőrzik a favásárlásokat. De nem csak a kistermelőknél, hanem

a tüzifanagykereskedőknél sem lehet fát beszerezni.

A muraszombati Kühár nagykereskedőnek például negyedrészét szállitották le az igényelt és szükséges mennyiségnek.

Tekintettel arra, hogy a tüzelőanyag hiány télen komoly bajokat okozhat, jó lenne, ha a hatóságok módot találnának a lakosság tüzelőanyaggal való ellátásának biztositására.

2 majdnem teljesen uj
tölgyfa kirakatváz
eladó. - KLEPEC VINCE rőföskereskedő
Muraszombat.

HIREK

— **Lapunk e heti száma a csütörtöki Szent István napra és munkaszünetre való tekintettel szerdán este jelent meg, hogy valamennyi előfizetőnk legkésőbb pénteken reggel kézbekaphassa.**

— **Dr. Csucsy István** tartalékos főhadnagy családjával eltávozik szeptember 1-én Muraszombatból. Csucsyék Pestszenterzsébetre költöznek. Dr. Csucsy István még a katonai közigazgatás idején, mint oda beosztott segédtiszt került Muraszombatba, ahol hamarosan megnyerte rokonszenves egyéniségével mindenki szeretetét és megbecsülését. A katonai közigazgatás vége után is nálunk maradt mindezideig dr. Csucsy családjával együtt és a város társadalmi életében szivesen vállalt munkát. Távozásával a Muraszombati Kaszinó Egyesület könyvtárosát veszíti el. Dr. Csucsy István felkérte szerkesztőségünket, hogy tolmácsoljuk valamennyi kedves jóbarátjának és ismerősének bucsuszavait, mert gyors távozása miatt nem tud mindenkitől személyesen elbucsuzni.

A Kormányzó Ur Rostás Pál körzeti iskolafelügyelő, tartalékos hadnagyot és Détár János állatorvos, tartalékos hadnagyot tartalékos főhadnagyokká léptette elő.

— **Sárvári Levente — Muraszombati Levente 4 : 1.** Szombaton játszották le Sárvárott a visszavágó mérkőzést, amelyet a szerencsésebb sárvári csapat nyert meg. A muraszombati leventék a hosszu éjszakai utazás után fáradtan állottak ki a mérkőzésre, ami játékukon meglátszott.

— HÖLGYEK FIGYELMÉBE! Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy **szabászati tanfolyamról** és **gyakorlatról** hazaérkeztem. Magammal hoztam a legujabb divatrajzokat és divatschnitteket. Ruhát, kosztümöt, kabátot a legkényesebb izlésnek is megfelelően készitek. Szives pártfogást kérve kiváló tisztelettel: *Rothdeutsch Jánosné nőiszabó, Muraszombat, Mikola Sándor utca 12.*

KÁNIKULÁBAN
nincs jobb hüsitő ital
mint a
természetes szénsavas
Petánci fröccs
ÜDIT — GYÓGYIT

— **Edzőmérkőzést játszik csütörtökön délután fél 5 órakor a Mura.** A Mura erősen készül a közeljövőben meginduló bajnoki idényre. Dr. Valent Gusztáv vezetése alatt — aki Nemecz Lajos távollétében vállalta a labdarugószakosztály irányitását — szorgalmasan folynak az edzések, de a zöld asztal mellett is foglalkozik az egyesület a meginduló bajnoki idénynyel: uj játékosok után néznek. Csütörtökön edzőmérkőzést tartanak, amelyen a Mura csapataiban vállalta a játékot az Öreg Fiuk csapatának néhány tagja is — ők is tréningelni akarnak az alsólendvai mérkőzés előtt. A két csapat összeállitása a következő: *Csikók:* Borovszky — Geréncser, Krsztics — Deskovics I., Kukanya, Krakszner — Puhán, Erzsén, Zelkó, Pápics, Deskovics II. *Öregek:* Jandl — dr. Tárczy, Krancsics — Cságrán, Tóth, Vogrincsics — Külics, Gombossy, Szász, Sárközi, dr. Valent.

Mura-MAORT mérkőzés lesz vasárnap

Vasárnap f. hó 23.-án délután 5 órai kezdettel a „Maort" Nagykanizsa fotball csapatát látja vendégül a Mura SE barátságos mérkőzésre. A közönségnek izgalmas, szép mérkőzésre van kilátása, mert a „Maort" csapatában sok országos viszonylatban is neves játékos szerepel. (Lyka volt Ferencváros, Tóth II, Gamma F. C., Salamon SFAC, Héjja, Medve Szhelyi Haladás, Farkas volt román ifj. válogatott stb.) A Mura S. E.-ben egy két átigazolás alatt álló játékos fog helyet kapni, igy jó mérkőzés várható, amelyben a Mura S. E. reméljük nem fog alárendelt szerepet játszani. A Maort csapata „saját" autóbuszán érkezik.

2 stoka (rèmi)
za kirakat (izlozsbo) z hrasztovoga leszá, szkoro szploj nouvo, sze odá pri KLEPEC VINKI trg. z' manufakturov v Muraszombati.

Az *alsólendvai mérkőzésen* — ami reméljük most vasárnap már nem marad el — a következő összeállitásban játszik az Öreg Fiuk válogatottja: Simon — dr. Tárczy, Sáray — Csermely, Tóth, Vogrincsics — Norcsics, dr. Valent, Szász, Mórocz, dr. Dsubán. A csütörtöki edzőmérkőzés játékvezetőjének Mórocz főjegyzőt kérték fel.

— **Táncmulatságot rendez a muraszombati tüzoltózenekar.** Augusztus 22-én, szombaton este 7 órai kezdettel a Turk vendéglő kerthelyiségében táncmulatságot rendez a Muraszombati Önkéntes Tüzoltóegyesület zenekara. A mulatságon a tüzoltó jazz-zenekar játszik, bárt is rendeznek be. Az év folyamán gyönyörüen fejlődő és lelkesen dolgozó tüzoltózenekar megérdemli, hogy táncmulatsága jól sikerüljön és minden muraszombati résztvegyen rajta.

— **A tanügyi tanfolyam hallgatói** vasárnap Mátyásdombra mentek kirándulni Antauer Jenő tanügyi előadó vezetésével. Megtekintették az iskolát és a Benkó-gazdaságot. Utána résztvettek a helyi leventék táncmulatságán. A fél 6 órai vonattal utaztak vissza Muraszombatba. Kedden Belatincra mentek kirándulni a tanitók dr. Pável Ágoston tanár kiséretében.

— **Lelet a germán vaskorszakból.** Nonnebe melletti tőzegterületen népvándorlás korabeli arany nyakéket találtak, amely a germán vaskorszak idejéből származik. A sodrott nyakék átmérője 15 cm és 100 gr sulyu — irja a Grenzbote.

— **Rövid szoknya rendeletre.** Az amerikai hadiipar vezetősége megállapitotta a női ruhákhoz használható szövetek mennyiségét. A hosszu és bőven ráncolt ruhák tiltva vannak — irja a Der Bund.

Eladó: zongora, irodapolc, vendéglői vasasztaltalpak, bjcikliállvány. Csáktornya, Zrinyi tér 1.

ALMÁT
HULLÓ-ALMÁT
SZEDETT-ALMÁT
vagontételekben vásárol
EILAND LIPÓT
SZOMBATHELY
Alapitva: 1892. TELEFON: 173.
Megbizható bevásárlókat keresünk.

— **A névtelen feljelentések ellen** inditottak mozgalmat a magyar társadalmi egyesületek. A legalaposabb megoldás az lenne a névtelen levélirók garázdálkodásának megszüntetésére, hogy a hatóságok a beérkezett feljelentéseken először az aláirást néznék meg és csak azután a tartalmat. A magyar lélekkel nem fér össze a névtelen feljelentgetés, magyar ember mindig helyt áll azért, amit állit.

— **A harmadik szindarabot adták elő Lendvavásárhelyen a felszabadulás óta.** Amilyen csendes volt Lendvavásárhely a megszállás alatt, olyan élénken dolgozik ma, amikor munkájával ismét magyar hazájának tehet szolgálatokat. A fiatalság lelkesedését mutatja, hogy a felszabadulás után mindjárt két mükedvelő szinielőadást rendeztek, a mult év utolsó napján pedig a gazdakör javára tartottak előadást a lendvavásárhelyi műkedvelők. Szombaton és vasárnap ismét szinielőadás volt Lendvavásárhelyen, a „Mindnyájunknak el kell menni" cimü szinmüvet adták elő nagy sikerrel. A két női: Vargha Irénke és Nagy Mariska, valamint a két férfi: László Ferenc és Hancs István főszereplő neve érdemel első helyen emlitést. Igen ügyesen játszottak. De rajtuk kivül sok tapsot kaptak a többi szereplők is: Göntér Imre, Ritocz István, Varga János, Szekeres Lajos, Bognár József, Bogdán Ferenc, Bürmen Ferenc, Kalamár Lajos, Nagy Lajos, Czár József, Göncz Jani, Veren Vilma, Veren Aranka, László Katalin, Zsemlics Rozika, Szép Katica és Toplak Terike. A szindarab bevételét a harctéren küzdő honvédek támogatására forditják. A fiatalság önzetlen és lelkes munkájáért minden elismerést megérdemel és egész Lendvavásárhely közönségének köszönetét kapja. (Sabján István).

HÉVIZFÜRDŐN
megnyilt a **Helikon** (volt Horváth) és **KÁROLYI VILLA.**
Folyóvizes szobák, fürdőszobák, garázs. Kedvezményes előszezoni árak. Pensiórendszer.

— **Az uj mezőgazdasági árak.** Dr. Horeczky Endre miniszteri titkár és dr. Kardos Tibor miniszteri s. titkár 76 oldalas gyakorlati szempontból igen áttekinthető kézikönyvben dolgozták fel az uj mezőgazdasági terményárakra vonatkozó rendeleteket. A kézikönyv magyarázatokkal ismerteti a gabonaárakat, a hüvelyesek, magvak, takarmányrépa, komló, kender, len, hagyma, szálastakarmány, szalma stb. árakat, de tartalmazza a tej, vaj, turó, sertések árait is. A kis kézikönyv ennél fogva nélkülözhetetlen minden gazda, kereskedő, molnár és a mezőgazdasággal összefüggő iparos részére, de a fogyasztó közönség is nagy hasznát veheti. A közérdekü kiadvány megrendelhető az 1.20 Pengős ár előzetes beküldése mellett AZ UJ TERMÉSRENDELET kiadóhivatalánál. — Budapest, V. Katona József utca 23/a. Telefon: 111—098.

— **Négy cséplőgéptulajdonost megbüntetett** a vasvári járás főszolgabirája, mert cséplési ellenőr nélkül csépeltek.

— **Az árdrágitók büntetése Szerbiában.** A délszerbiai Leskowtz városban különös módon büntették meg az árdrágitókat. Két napon keresztül a városka legforgalmasabb utcáin kellett járniok és a következő feliratu táblát viselniök: „Testvéreink kárára gazdagodtunk meg, megcsaltuk testvéreinket, meg lettünk büntetve, mert árdrágitók vagyunk". A példás büntetés érthetően nagyszámu érdeklődőt vonzot — irja a Bremer Nachrichten.

Minden 15 hold szántóföldet meghaladó birtokkal rendelkező gazda ipari növényt is köteles termelni jövőre

A muraszombati, szentgotthárdi és körmendi járásokban lent és repcét kötelesek szántóterületük 7 %-án termelni a gazdák

A m. kir. Minisztérium 4730—1942, M. E. sz. rendeletével (megjelent a Budapesti Közlöny 180. számában, aug. 9.) ismét szabályozta az ipari növények termelésére vonatkozó kötelezettséget. A rendelt értelmében az a gazda (tulajdonos, haszonbérlő, haszonélvező), aki *15 kat. holdat meghaladó területü* szántóföldi művelés alatt álló területen gazdálkodik, köteles a szántóföldi művelés alatt álló *ingatlan-területének 7 %-án* ipari növényt termeszteni.

Ipari növénynek kell tekinteni: a *napraforgót, repcét, olajlent, szójababot, ricinust, rostlent és a kendert.*

A rendelet függeléke feltünteti, hogy az egyes járások területén mely ipari növények termelése kötelező.

E szerint a muraszombati, szentgotthárdi és körmendi járások területén lent és repcét kötelesek a 15 holdat meghaladó szántóval rendelkező gazdák termelni.

A gazdálkodó termelési szerződés alapján bármely, a táblázatban megjelölt ipari növény helyett csere- vagy pótnövény termelését is választhatja. Cserenövények a járás területén termelésre ki nem jelölt (a rendelet elején felsorolt (egyéb) ipari növények, valamint a mák és az oszilen. Pótnövények: a gomborka, perilla, valamint a takarmánytök, amennyiben magnyerés céljából termesztik.

Ha az oszilen, vagy a repce április hó 15. napja előtt kipusztul, helyette a gazdálkodó más ipari növényt köteles termeszteni.

A továbbiakban a rendelt kimondja, hogy az a gazda, aki az 1940—41. vagy az 1941—42. gazdasági évben cukorrépát termelt, köteles az 1942—43. gazdasági évben is legalább ugyanakkora vetésterületen cukorrépát termelni.

Az olajos- és rostnövények hatósági áron történő átvételéről a földmivelésügyi miniszter gondoskodik.

A gazda köteles a községi elöljáróságtól igényelhető bejelentő-lapon szeptember 30-ig bejelenteni, hogy milyen ipari, csere- vagy pótnövényt mekkora területen kiván termelni és hogy kölcsönvetőmagot igényel-e.

Kölcsönvetőmag

igénylésére az jogosult, aki napraforgót, szójababot, olajlent, ricinust, repcét, vagy magkendert termelési szerződés alapján termel.

A termeltető vállalat minden év junius hó 1. napjától kezdődően kat. holdanként

50 pengő kamatmentes termelési előleget

köteles adni annak a gazdának, aki termelési szerződés alapján napraforgót, repcét, olajlent, szójababot, vagy ricinust legalább egy kat. holdon, magkendert legalább 5 kat. holdon termel. A vetésterület nagyságát a községi elöljáróság igazolja.

A termelési szerződés alapján termelő gazda az olajos- és rostnövények, a cukorrépa és dohány vetésterületének minden kat. holdja után *30 kg pétisót igényelhet.* A *műtrágyautalványt,* amelynek alapján a gazda minden év január hó 15. napjáig a Péti Nitrogén Müvek körzeti képviselőjétől hatósági áron szerezheti be a műtrágyát, a termeltető vállalat adja.

A termelési szerződés alapján termelő gazda a termeltető vállalattól minden 100 kg szójabab, vagy repce után 10 kg, minden 100 kg napraforgó, olajlen, ricinus, magkender, rostlenmag, vagy tökmag után 25 kg *extrahált darát (olajpogácsát) igényelhet* hatósági áron.

Ha valamely község területe olajos- vagy rostnövények termelésére nem alkalmas, a községi elöljáróság a kötelező termelés alóli **felmentés** *iránt minden év október hó 15. napjáig az illetékes kir. gazdasági felügyelőséghez kellően indokolt javaslatot tehet.* A javaslat tárgyában a kir. gazdasági felügyelőség a beérkezéstől számitott 15 nap alatt végérvényesen határozoz.

KEDVEZMÉNYES ŐSSZI TAKARMÁNYVETŐMAG-AKCIÓ

A Földmivelésügyi Miniszter ur az őszi vetőmagakció lebonyolitásával a Szombathelyi Mezőgazdasági Kamarát bizta meg. Az akció során 100 holdon aluli gazdák között nagymennyiségü szöszösbükköny, pannonbükköny, biborhere és somkoró vetőmag 30%-os kedvezménnyel kerül kiosztásra. Az igénylésekkel Kamaránkhoz kell fordulni.

Az összes
TELEPES RÁDIÓKAT
raktárról szállitjuk
Nemecz János
rádiószaküzlet
MURASZOMBAT
Javitások gyorsan!
Pertrix, Zett, Palaba anód és futótelepek.
Varta akumulátorok

GAZDATANÁCSADÓ

Mivel fokozhatjuk jövedelmünket?

A háboru következtében Európa baromfiállománya erősen megfogyatkozott. Meg kell ragadni az alkalmat; neveljünk minél több baromfit!

Az új termésrendelet módot nyujt a baromfiak takarmányozására.

Még most is ültethetünk kotlót!

Ha nincs, szerezzünk be naposcsibéket a keltető állomásoktól.

Kacsákat is lehet még keltetni, 3—4 hónap mulva jó áron értékesíthetők.

Csak az 1—2 éves tyúk tojik jól, öreg tojóinkat ne etessük hiába.

Termeljünk sok tojást!

A baromfi és tojás egész éven át ad pénzt! Abból vásárolhatjuk meg háztartásunk szükségleteit, a ruhára valót, a dohányt és sok minden egyebet, most ősszel az iskolás gyermekek könyveit is.

Termeljünk többet!

Termeljünk jobbat!

Tollat libáról háromszor nem szabad tépni, mert az állat nagyon leromlik. Ha tépett tollat azonnal nem adjuk el, akkor szellős zacskóba tegyük, nehogy molyosodjék. Tollat csakis jogosított szedőnek vagy kereskedőnek adjunk el, az nem csaphat be bennünket!

Télire tojást eltehetünk úgy is, hogy friss tojást 3 másodpercig forró vízbe dobjuk. Igy a tojás héja alatt vékony réteg keletkezik, amely megakadályozza a külső baktériumok behatolását. Ez az eljárás nem árt a tojásnak és legalább egy esztendeig eltartható.

Az angóranyulak élelmezése tekintetében a közellátásügyi miniszter 547.203/1942. számú rendelete szerint angóranyulak fejenként és évente 10—20 kg abrakot kaphatnak. Aki nem termel maga gabonát, az a községi elöljáróságtól vásárlási engedélyt kérhet s őstermelőtől vásárolhat. A gabonatakarmányt megfelelően kiegészíthető a Magyar Mezőgazdáktól vásárolt húsliszttel vagy silózott takarmánnyal. E két utóbbi hely szolgál felvilágosítással.

Hogyan mossunk?

Nagy gond a nagymosás. A Közellátási Hivatal utmutatást közöl, hogyan lehet kevés szappannal úgy mosni, hogy a ruhanemü a legkisebb kárt szenvedje.

A mosás az áztatásnál kezdődik. Az áztatás főcélja, hogy a ruhában lerakódó szennyréteget megpuhitsa és részben már a mosás előtt kioldja. Az áztatáshoz azelőtt szappant használtak, amit azonban tökéletesen pótol, söt felül is mul nagyobb zsiradékoldó hatása miatt a házilag könnyen elkészithető hamulug.

A hamulughoz nem kell egyéb, mint a tiszta fahamut összegyüjteni, 24 órával a mosás előtt leforrázni, vagy ha valaki töményhugot akar, felfőzni a hamus vizet és azt 24 óra mulva a leülepedett hamuról leöntve, egy ruhadarabon átszürni. A hamulug akkor lesz a legjobb, ha elkészitéskor három-négy liter fahamura öt-hat liter vizet önt a háziasszony. A hamulug mindenféle tisztogatásnál ugyis felhasználható, mint a szóda, vagy a lugkő.

Az áztatás után következik a mosás, amelynél a legfontosabb a helyes szappanozás.

Egész felesleges a mosásra váró ruhát vastagon beszappanozni. Elég, ha mindkét oldalát vékonyan bedörzsölik, hiszen a szennyeződés jórészét a hamulúgos vizben való áztatás már kioldotta.

A szennykioldási folyamatot a ruha kifőzése fejezi be. A forróviz a ruhaanyag rostjaiba bekenődött szappanrészeket és a még megtapadó piszkot oldja ki.

Most következik az öblítés. A tiszta és jó mosás sok vizet kíván. Főzés után legalább négyszer-ötször váltott bő vizben kell átöbliteni a ruhát. A kékitő használata teljesen fölösleges.

A szappanpótlók alkalmazásánál a használati utasitást kell pontosan követni. Bár tökéletes szappanpótló a szappanpehelyen kivül, amely jórészben tiszta szappant tartalmaz, jóformán nincs is. A műrostos anyagot kifőzni nem szabad, s általában semmiféle textilanyagot sem szabad huzamosabb ideig főzni, mert a forrásban lévő viz meglazitja a ruha rostjait.

A **10%-os szeszecet legmagasabb fogyasztói árát** literenként 0.83 P-ben állapitotta meg a közellátási miniszter.

A **sertésbőr lefejtésének ujabb szabályozása.** Az iparügyi miniszter rendelete értelmében a hentesek és a sertésvágók a hatósági engedély alapján levágott 50 kg élősulyt el nem ért sertések bőrét további rendelkezésig nem kötelesek lefejteni.

Zmiszlite szi na tiszte, ki dalecs od douma tüdi v nájvéksem mrázi vödrzsijo za Vogrszki ország

Darüjte zimszki oblejcs nasoj szoldacsiji!

Goripozványe Milosztivne Goszpé Kormányzójove za nabéranye toploga gvanta nasim honvédom i nyúvoj osztávlenojideci

Od augusztusa 25-ga do szeptembra 25-ga de nabéranye

Milosztivna goszpá vitéz nagybányai Horthy Miklósova sze je prejk rádia obrnoula na vesz vogrszki národ, naj na pomoucs szkocsi sz toplim oblecsalom za nase honvéde, kak tüdi za nyúvo deco, za stere ocsevje nemrejo szkrbeti, ár

oni na kocko dejvajo szvoj drági zsítek i ouzdalecs bránijo nase ognyiscse, naj mí nemouteni miroven zsítek zsivémo.

Nasa szvéta dúzsnoszt je tüdi posteno gorizrániti ono árvinszko deco, csidi ocsevje szo tam na fronti zsítek áldüvali za naso domovino.

Nase honvédsztvo, celou pa ono, ki je na fronti, je kak nájbougse szpakivano gori i nyegova vdárnosztna moucs je kak nájbole zagvüsana. Isztina je pa, ka tüdi pouleg nájbougse voule i z nájvéksim áldovom nyim nemremo zagvüsati i dati topioga oblecsala zavolo pomenkanya táksega materiála. Doszta je táksi recsí, stere mi ne nücamo ali brezi steri szmo mi lejko. Ide sze za tople kouzsnatne i vunatne rokavice od numere 7 pa pou vise, strikani szpoudnyi gvant, pullóver, szvetter, tople hoube, kozsüje, sále, gyágarszke strumfle, szmúcsarszki dresz, szmucsarszke kapucse od 42 num. vise i szmúcsi 190—220 cm duge. Za ruszuszko zimo szo potrejbne tople günye, bunde i bundaszti beléske. Tüdi kmicsne ocsále prav pridejo nasim honvédam, ka sze nyim pogléd ne kvari po bejlom sznejgi.

Nabéranye téj dárov de sze po nájvéksem rédi nabéralo i szortejralo. Vszaksi daritel dobi od dojdáne rejcsi izkazlingo od szoldacske ali od drüstvene civilne oblászti. Nabéranye, stero de od augusztusa 25-ga do szeptembra 25-ga, de bole naténci po plakátaj razgláseno.

Nyers vadbőröket
(pezsmát, görényt, mókust, borzt, mezei nyulat, házi nyulat, rókát, vidrát, nyestet stb.) és mindenféle állati szőrt a legmagasabb napi árban veszek.
Szász István, Muraszombat Lendva u. 21.

Od kèdna do kédna

Szoldacsia náredi na vzhodnom fronti ide batrivno naprej. Eden tao v Kaukázusi nagánya razdrobleno Timosenkovo ármio na dvej sztráni i tou prouti Bakui i Csarnomi mourji. Znamenite vretine olia okouli Maikopa i Pjatigorszka szo zse ruszi zgübili. Drügi tao pa ide prouti Sztalingrádi, da sze odrejzse pout po Volgi sz Kaspijszkim mourjom. Sz tem do ruszi v zsákli, ár ne bodo mogli vecs odnikec dobivati benzin. Z drüge sztráni je pa doszegüje vdárec za vdárcom. Bombniki nyim razbijajo zseleznice i nyim vnicsávlejo tanke i europláne. V prvoj polojni meszeca auguszta szo nyim 1328 europlánov razbili i dojsztrejlili.

Zapecsáteni je tüdi sors 70 ruszki hajouvov na Csarnom mourji. Angleski i amerikanszki konzul v Ankari szta sze obrnola k törszkomi kormányi sz prosnyov, naj bi té hajouve nikak v miloscso vzéli. Na tou gledoucs szta pa táksi odgovor doubila, ka oni té hajouve szamo lejko v internácio vzemejo do konca bojne.

Tüdi Angleska flota sze je sztrasno opekla v Szredozemszkom mourji blüzi Szicilie. Z 21 hajouvov sztojécsi karaván je nájmre scseo hráno i vszefelé municio pelati prouti Egiptomi. Med potjouv szo je pa zadrobisale taljanszko-nemske podmornice i europláni i nyim potoupili 15 hajouvov, drüge pa escse lovijo.

Vsze té neszrecse szo prevecs pobile konferenco v Moszkvi, na steroj je szam Churchil kak glávni maher vzéo tao, ki je nej vüpao leteti prejk Europe, nego je leto prejk Afrike.

Tüdi na Atlantszkom oceáni i blüzi Amerikanszki bregouv szo Nemci té dni na dno mourja poszlali 19 hajouvov v szküpni tonázsi 105.772 ton.

V indijszkom gibanyi za szloboscsino je 600 lüdi vzélo gor szmrt, med nyimi tüdi Gandhijov pomagács.

— **Sztrasen je zsítek na Málta szigeti,** kak z Genfa glászijo. Oszemdeszét procentov civilnoga lüdsztva je zbetezsalo na skorbuti zavolo pomenkanya jesztvin. Zmenykala nyim je tüdi pítna voda, ár szo porüsení sztüdenci i vodovoudi. Razrüseno je velki tao his, stere tüdi nazáj zozídati nemrejo.

— **Pri Salamonszki szigetaj** szo japáni 35 hajouvov potoupili, med sterimi je tüdi 6 velki amerikanszki bojnszki hajouvov.

— **V Hercegovini** i Jüzsnom táli Bosznie zdrüzsena nemska i hrvacska szoldacsija sz pomocsjouv dományoga lüdsztva dale csíszti i vküperlovij rouparszke kommuniske bande. Blüzi Mosztára je lüdsztvo szamou bujlo ednoga angleskoga oficera. Od juliusa 23-ga do augusztusa 8-ga szo té bande mele 3000 mrtvi i 9706 szo ji pa zgrabili.

Krátki glászi

— **Krantz József †.** Túzsen glász, steri je prisao iz Szombathelya, sze je razneszo v tork predpoudnévom po cejloj okroglini: Krantz József, prilüblenoga tisinszkoga plebánosa i kanonika je Vszemogoucsí po krátkom trplejnyi v 53. lejtnoj sztaroszti k szebi pouzvao. Dreszélna tisinszka fara i szobocska esperesia je z nyim ednoga vernoga i jáko delavnoga pasztéra zgübila. Pokojni sze je naroudo 1889-ga leta v Csajti. Nouvo meso je meo 1911-ga leta, gda je bio za dühovnika poszvecseni. Kak kaplan je szlüzso v Beltinci i v Szoboti. Med csaszom szvetszke bojne je pa vesz csasz szpunyávao düsnopasztérszko szlüzsbo. Leta 1922-ga szo ga imenüvali na Tisino za plebánosa, szledi za esperesa, letosz k vüzmi pa od szombathelyszke püspekije za kanonika. Té csészti pa vecs nej mogao szpunyávati, ár ga je beteg nej püszto. Pokopali szo ga v szrejdo zadvecsara v Szombathelyi z velkim táljemányom lüdsztva od vszej krajouv.

— **Za vucsitela** evang. verenávuka v Szelo i okroglino je dr. Kapi Béla püspök bodonszkoga kaplána, *Biczó Ferenca,* vö imenüvao.

— **Nase polodelszko minisztersztvo** scsé v Szombathelyi dojküpiti Kovács-szállodo, gde bi v té reszort szpádajoucse vsze kancalaje mele meszto.

— **Na mednárodno velko szenye v Budapesti** je prislo tüdi oszem japánszki novinárov i vecs diplomátov.

— **Senk materam.** V Stevan královom kédni z Nép és Családvédelmi Alapa (orszacsko drüstvo za podpéranye lüdsztva i familij) do sze tálali senki onim materam, stere májo nájmenye oszem zsivoucse decé.

— **Po zrendelüvanyi** nasega vogrszkoga minisztersztva za vero i vcsenyé sze v I. klász liceum lejko gorivzemejo diáki i diákinye, ki szo szpunili IV. klász gimnázie ali pörgarszke soule i do v tisztom leti nájvecs 18 lejt vö sztari.

Naznanilo.

Pozívam vsze tiszte zavarovance, ki szo bili za zsivlejnye zavarüvani pri zavaroválnoj drüzsbi „Jugoszlávija", da sze kèm prvle zglászijo z szvojimi zsivlenszkimi poulicami pri FLISZÁR Károlyi, Gazdák Bizt. Szövetkezet s. felügyelője, Elefánt szálló - Bácz, Muraszombat. 1

— **Z Bosznie** szo 1400 vougrov pripelali domou, stere szo v Bácski znaszelili.

— **Z norhauza v Pápi** je odszkocso eden mládolejtni norc, steromi je tou vrtelo v glávi, ka more nikákoga bujti. Prileto je domou i je z meszárszkim nozsom napadno Pordán Jánosa meszárszkoga deticsa, steromi je v csonklej rokou prejkvrezao. Za tisztim je pa pá szekejrov klati scseo. Policajge i lüdjé szo ga vkroutili i zvézali.

— **V Szlüzsbeni Novinaj** szo naténci razglásena dugoványa, stera sze ticsejo bívse jugoszlávszke zanátszke (ipar) banke.

— **Na honvédszki cio** szo na Zala vármegyőv vönavrgli trijezero vagonov szená. Vármegyőv je tou za prevecs szpoznao i protestejrao.

Jáboka
sztucsena jáboka
brána jáboka
na vagone küpüje
EILAND LIPÓT
SZOMBATHELY
Grüntano: 1892. Telefon: 173.
Iscsemo zavüpne naküpoválce.

Po szvejti

— **Francuszki zgráblenci, steri sze nahájajo v Nemskom országi, sze pomali domou püscsajo. Zaednouk ji znouva 50.000 püsztijo na szloboscsino. Prvo csuporo je szam miniszterszki predszédnik Laval szprijao v Compiegni.**

— **Za voditela káli-szindikátov v Nemskom országi je vöimenüvani generál Neumann.**

— **Prezident törszke Inöni je potrdo Numan Nennemenzsogluta za minisztra zvünésnyi poszlov.**

Gaugel Károly 5
Rum és likőrgyár, saját szeszfőzde, valódi málna- és narancsszörp
SZOMBATHELY • FALUDI FERENC-UTCA 30

Kerékpárok, alkatrészek, gummiáru nagy választékban
Cséplő és gőzgép felszerelés
Golyós csapágyak / Sport cikkek / Gyermekkocsik
Hoffher Schrantz mezőgazdasági gépek
Stiván Ernő, Muraszombat Telef. 30

Pozdràv Kormányzòja nasim honvèdam, szvojoj szneji i színi

Preminoucsi pétek zadvecsara je nas Kormányzó ouszvetno outpro Mednárodno Szenye v Budapesti. Vcsaszi po tisztom je sou k mikrofoni i je po rádiji etakse pozdravlejnye poszlao na front nasim honvédom:

Vam honvédom, kí sze tam v blizsíni nase nígdasnye domovine bojnate, gde szvedosztvo csinite od indasnyi nasi szoldacski jákosztaj, posílam tople pozdráve. Vesz ország z lübéznosztjov i gízdosztjov míszli na vász i sze vüpa vam, ka imé i díko szprávite vogrszkoj fajti.

Mojoj lüblénoj szneji, stera cslovekolübno delo szpunyáva pri Rdécsom krízsi naznánye dam, ka jo v mislejnyi po dalésnyi potáj vszigdár szprevájamo i jo z szinekom vréd sz toplov lübéznosztjov csákamo domou.

Szpoumeno sze je nadale z szvojega szinüj, Kormányzóhelyettesa, kí je kak letálszki oficer na fronti i je nyemi etak erkao: Lübléni szin, vüpan sze, ka moje recsij tüdi do tébe prídejo v dalésnyi ruszoszki ravnicaj, gde domovinszko dúzsnoszt z vrejlosztjov szpunyávas. Goszpodin Boug te naj obvarje i zdravoga domou szprevodi!

Gèptulajdonosok figyelem!
Kenőolajok és zsirok kaphatók
Nemecz János vaskereskedőnél
Muraszombat
Masinszki oli i tovot màszt.

— Amerika sze z letosnyega preracsúna more zaduzsiti za 53 milliárd dollárov, ár z porcie szamo 21 milliárdov pride notri, trbej nyej pa 77 milliárdov.

POHISTVO v velkom odeberanyi
szamo pri
Làszló Ignàci - Szombathely
Erzsébet királyné utca 23., Telefon 191.
Hitra i tocsna posztrejzsba! [illegible]

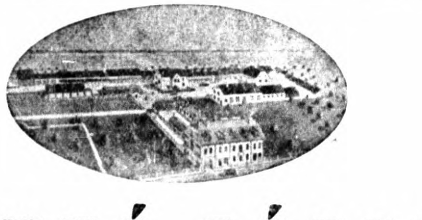

BENKÓ JÓZSEF
HUSÁRU és KONZERVGYÁR
MURASZOMBAT
TELEFON: 8 és 80
Sürgöny: Benkó Muraszombat / Postatakarékpénztári csekksz. 74009

Cejli Vogrszki ország je bojnszka indusztria

Iz poroucsanya Túróczy Zoltán püspeka

Rázlocsna je lejko szoudba prinasz od zdaj tekoucse szvetszke bojne z **vérsztvinszkoga ali kaksega drügoga sztáliscsa gledoucs.** Edno je pa, stero **ne verjem, ka bi sze najsao trejznomiszlécsi cslovik, ki nebi znao, ka bojna z szovjetami za nász znamenüje:** zsitek ali szmrt. Znáno je grátalo, **ka szo szovjeti scseli nas ország poklasziti, bojnszko szküsávanye nam je pa pokázalo, ka ka bi tou za nász znamenüvalo:**

nouva latárszka küga, stera nej szamo nase fizicsne, nego tüdi düsevne vrejdnoszti bi vnicsila. Za Kolhozovoga zselára bi naprávila na szloboscsino gizdávoga vogrszkoga kmeta, indusztrijszkoga roba brezi düse bi formálivala z nasega vernoga delavca, ki szi je juse po teski potáj szpravo, cesztnoga koudisa z nasega postenoga pörgara, v mozije bi predelali z drágimi áldovami szpouvane cérkvi i nabito bi napunili temlice

z nasi zevesem ludi ne gledoucs na vero. Sto nebi csúto od szébe, ka je tü od nyega ques, ka je tá bojna nyegova bojna, ka na brezsinaj Dona voiszküvajoucsi nasi drági sze za brezsinov Dune bojnajo!

Tou ogvüsanye vesz Vogrszki ország v bojnszko indusztrio szpreobrne tak te nájménsi krejzlin zemle, kak to nájnovejso municijszko fabriko. Tu sze ide za obrambo takse vrejdnoszti, pri sterom te nájvéksi áldov moremo za málogá vzeti i sze moremo z lübéznosztjov podvresti mocsnoj diszciplini.

Levente, ka szi duzsen tvojoj domovini?

Gde je Tvoja domovina? Gde Bozse szunce obprvim na Tébe szija, gde zvejzde nebeszke obprvim bliscsijo, gde sze Ti Bozsa miloscsa obprvim približsa, tou je tvoja domovina i Tvoja lübézen. — Gde te mati tvoja z lübéznosztjov poglédne, gde ti vucsitel znánye szvejta i znánye Krscsanstva razkláda, tam je domovina tvoja. — Lübézen do domovine je rávno tak mocsna i szvéta, kak lübézen do roditelov. Ár csi tebé roditelje lübijo kak sztarisje i szkrbijo za tébe rávno tak sze domovina szkrbi za szvojo mladino i jo lübi z cejlov gorécsov lübéznosztjov materinszke zemle. Csi drejvo vövtrgnemo iz zemle, sze poszüsi i posztáne mrtev falat leszá. Ravno tak je z onim cslovekom, steri zgübi szvojo domovino. Brezi domovinszke lübezni je zsivlejnye prázno i brezi veszelja. Tüdi mi szmo pred 22-imi leti zgübili naso domovino, liki szamo na zvunaj, v nasi szrcaj je vszigdár osztala Vogrszka nasa domovina, nasa mati.

Macsija nigdar nemre dati tiszto lübezen, tiszto toplouto i dobrouto, stero je prává mati znozsna dati. Záto szmo tüdi mi bili zaposztavleni i oszamleni i szmo szi nazaj zseleli naso dobro mater. I priso je tüdi té den velkoga veszelja, gda szo 12. apaila lanszkoga leta prisli nasi honvedje prejk meje i szo nász nazaj odpelali v krilo materinszke zemle vogrszke.

Mladina! Vi vszi szte premládi, ka bi sze kaj szpominali na one dogoudke, li od pripovedavanya Vam je znáno, kak sze je zgoudilo. Zaszli szte gori v dresom duhi i zevno záto Vam je zda szvéta dúzsnoszt, da vsze bole i bole pirnsztete notri v národni duh vogrszke zemle. Szamo dober cslovik lübi szvojo domovino, szamo postenyak je zmozsen dárüvati vsze szvoje sztesne dobroute za dobroudejnye cejloga národa. I ravno v etom zsmetnom csaszi, gda sze godijo velke sztvari po szvejti, gda bojna sztrási i zazsiga zemlíne i razlejva krv, nam je szamo edno vesiniti **vküperdrzsati!** Tou ne valá szamo za nasz sztaresje ludi, nego tüdi za vasz mladino! Te najmensi med Vami lejko szluzsi szvojoj domovini z delom, z djanyom, z oponásanyom.

Leventi! Pozvanye leventov poznate. Cio je, ka sze vi, naso vüpanye, nasa bodoucsnoszt, okrejpite telovno i dusevno. Vas duh sze more vzgajati po onom duhi vitestva i jákoszti, steroga szo nasi predniki meli. Gizdavi szmo na one nase junake, ki szo zse davno alduvali szvoje imanye i zsivlejnye za domovino vogrszko. Ali escse bole gizdávi scsemo biti na vasz, mladina! Vi szte nase bogasztvo, nasa lübezen. Tomi sze morete tüdi vrejdne pokázati. Prva duzsnoszt leventov je Bogábojaznoszt i lübezen do domovine. Brezi Bouga nega zsitka, brezi nyegove voule tüdi mi ne zsivemo. On je sztvouro zákone csloveske duse. Najveksi nájem csloveka je merna dusnavejszt i zadovolno zsivlejnye. Csi tou mámo, mámo tüdi vsze brezi zemelszke kincse. Lübi záto vero Tvojo, mladina, z cejlim szrcom, z cejlov düsov! Drügo vero postüj! Szamo z lübéznosztjov do blizsnyega, z postüvanyom eden drügoga lejko zsivémo i sze razmimo. Vszi szmo Bozsa deca i bratje med szebov. Nega razlike med nami, ár nász je vsze On po szvojoj vouli sztvouro.

Po Bougi nam je vszejm najszvetejsa: *domovina!* Domovina je za nász i mi moremo zsiveti za nyou. Nas zsitek more biti posteni, delaven; postüvati moremo vszakoféle delo. Za goridrzsánye národa i drzsáve je vszáko delo potrejbno i vszáka nájménsa kotriga pomága nyej naprej i jo podpéra.

Kmécska mladina! Ti pa más od Bouga dáno pozványe. Zemla dá zsivlejnye i tvoja rouka priprávla za sztotine i sztotine bratov zsivlejnye i krüh. Kmetijsztvo je szvéto pozványe! Posteni i delaven kmet má nájvékse postenye na cejlom szvejti. Záto mores biti gizdáva mladina, ka szi lejko delavec na szvétoj zemli, ki nász zdrzsáva i zsiví. Záto pa tüdi nigdár ne zapüszti szvojo dományo grüdo, osztani tou, za kaj te je Boug sztvouro, ne odidi po varasáj, ne zseli szi veszeljá drügi krajouv, vöri, ka je domá najlepse, najbole bláizseno i veszélo. Tüdi doma más zsivlejnye i szi priprávis imánye, csi szi bogábojecsi, posteni i delaven.

Vszáka drzsava má zvünejsnye znamejnye szvoje národnoszti i tou je *zásztava.* I prvle, kak vam dnesz prejkdam té szvéti szimbolum, vam sesém escse povedati, ka pravzaprav pomeni zásztava! Csi sze godi v drzsávi velko veszelje, sze izobejszijo zásztave, csi obisesé drzsávo velika zsaloszt, sze gible v vötri; csi vojáki maserajo v bojno, nyim je nájszvetejse zásztava, csi premágajo nasz-proutnika, jo zdignejo prouti nébi i csi szo premágani, escse te sze bojüjejo za nyou. — Nasa fárba: *rdécse, bejlo, zeléna,* kak lejpa je! Rdécsa je krv, ki je zse tekla v sztotin lejt za oszvobodjejnye Vogrszke, ki szo jo pretákali verni szinouvje szvoje domovine; bejlo je csiszta i szvéta lübézen do nyé; i zeléna je vecsno vüpanye v gorioszlobodjenyé velke Vogrszke.

I csi lübite zásztavo szvojo, z glinov merov morete lübiti vodsztvo nase: v prvoj meri nasega *kormányzója* i vszigdár bougati nyegovo zapouvid. On vodi naso domovino k dobromi cijli i mi nyemi moremo podlozsni biti i ga podpérati z dobrov volouv i z vszejmi nasimi mocsmí.

Leventi! Bojdite vörni, posteni i vrejli i vüpajte sze v vas lejpi pozdráv „*Szebb jövöt!*" — „Lepsa bodoucsnoszt!"

Kováts Károly Zoltán.

TÜZOLTÒEGYLETEK figyelmébe! Mindenféle tüzoltó ruházati cikk, gombok, jelvények, vállszalag stb. beszerezhető
SIFTÁR KÁROLY
cégnél Muraszombatban.

GASZILSZKIM DRÜSTVAM na znànye! Za gaszilszki gvant vszefele potrejbscsine: gumbe, znáki, naramne polete itv. sze dobijo pri
SIFTÁR KÁROLYI
baotosi v Szoboti.

Pálcsics Ferenc nagykanizsai fonalfestögyár **Nagykanizsa**
Anyaggyüjtő: Muraszombat, Rákóczi ut. **Simon Emilné**
Vállalja mindennemü ferfi és nöiruhak festéset és tisztitasát, valamint fonal és végáruk festését és kikészitését. Gyár: Nagykanizsa, Magyar u. 86. Tel. 3-44

Tek. dr. [illegible] Muraszombat
Petőfi Sándor utca 12.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos: a Vendvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyedévre 2 P, félévre 4 P, egész évre 7 P.
HIRDETÉSI ÁRAK: 1 hasáb szélességben mm. soronként 10 fillér.

Főszerkesztő: HARTNER NÁNDOR
Szerkeszti: ifj. SZÁSZ ERNŐ

MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Muraszombat, Horthy Miklós ut 18 szám / Telefónszám 7
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza

XXXVI. évfolyam. / 35. szám. ÁRA 16 fillér. Augusztus 28. — Péntek.

A gyászbaborult nemzet mély részvéte kisérte utolsó utjára a hősi halált halt Kormányzóhelyettest

Vitéz Nagybányai Horthy István temetése

A főváros és az ország Szent István-napi örvendő, sugárzó ábrázatát hirtelenül eltorzitotta a déli órákban a fájdalom. A nemzetiszínű lobogók mellett megjelentek a gyász komor, szívetszorító színei. Egy a legszebb ünnepét ülő nemzet szívét hasította át a kegyetlen hír: *vitéz Nagybányai Horthy István halálának híre.* Az emberek arcára ráfagyott az ország bucsújának derüje, a vidám arcok és a vigasságos zászlók mélységes árnyékba borultak, kimondhatatlan fájdalom ülte meg a szíveket. Magyarország daliás vitéze, égbetörő Ikarusza szegett szárnnyal esett le valahol annak a síkságnak avarjába, ahonnan valamikor ősei törtek nyugat felé. A szárnyaszegett Ikarusz nincs többé, összetört holtteste mellett egy nemzet ontja patakokban könnyeit. *Gyászolja, összezúzott szívvel, egyik legremekebb fiát, fajtájának büszkeségét, reménységét.*

Ó, hogy ezt is meg kellett érnünk a megpróbáltatások és a nagy történelmi válságok idején! Nagybányai Horthy István szárnyaló **gépmadara sebzett szárnnyal hullott alá és ezek az összeroncsolt** szárnyak megsebeztek, megvéreztek minden magyar szívet.

Ebben a nehéz órában minden tiszta magyar lélek odafordult az összetört szivű apa és anya felé. Minden magyar szív együtt érez a gyásznak és tragikumnak e sötét óráiban a kormányzói párral. Mert Nagybányai *Horthy* István nemcsak az ő fiúk volt, hanem a *nemzet fia.* Halála mindenkit úgy érint, mintha legközelebbi és legkedvesebb hozzátartozóját ragadta volna el a halál. *Nincs más vigaszunk, mint az, hogy a kötelességteljesítés mezején vitézségével, bátorságával példát adott minden magyarnak.*

Horthy István hősi halála által ismét gazdagodott *Horthy*-család ama tagjainak hosszú sora, akik életüket adták ezért az országért, azért, hogy itt lehessünk és független magyarok maradhassunk.

A kormányzóhelyettes hősi halálának körülményei

Vitéz Nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes ur hősi halála akkor következett be, amikor az ellenség feletti 24 ik vadászrepülése után, kapott szolgálati parancsához képest, repülőszolgálatát ideiglenesen megszakitva, az arcvonalon küzdő csapatok látogatását kezdte volna meg. Az utolsó felszállás során érte őt repülőhalála. A keleti harctéren küzdő honvédhadsereg parancsnokságától a következő távirati jelentés érkezett: **Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes ur őfőméltósága augusztus 20-án öt órakor felszállt azzal a feladattal, hogy egy közelfelderitésre rendelt gépet oltalmazzon az alája rendelt másik vadászgéppel együtt. A közelfelderitőnek az volt a kivánsága, hogy alacsony magasságban közel legyen hozzá a védő vadász. Őfőméltósága harci feladatát mindig példás lelkiismeretességgel hajtotta végre, amelyből nemcsak osztálya, hanem mindnyájan tanulhattunk. Ez alkalommal a kivánság szerint alacsony magasságban tartott. A lassu felderitőgéphez visszafordulva azonban gépe a kanyarban esni kezdett. Az esésből a vizszintesbe akarta a gépet huzni. Ez azonban csak akkor sikerülhetett volna, ha nagyobb magasságban van.** ***Igy a gépet felvenni már nem tudta és 5 óra 7 perckor lezuhant.*** **Motorja akkor állott meg. Őfőméltóságát a hősi halál harci feladatának hüséges teljesitése közben érte.**

Nemzeti gyász

A Kormányzóhelyettes Ur hősi halála gyászba boritotta az egész országot. E gyász külső kifejezésére a belügyminiszter 8 napos nemzeti gyászt rendelt el. Az első napokban szüneteltek a szinház és mozielőadások, a sportversenyek, a táncmulatságok elmaradtak, a nyilvános helyiségekben elnémult a zene. Az előadások megtartását a 3 naptól kezdve ismét engedélyezték, zene azonban a temetés napjáig nem szólt egyik szórakozóhelyen sem.

Szent István napján a magyar rádió csak híreket mondott, Kállay miniszterelnök pedig rádiószózatot intézett a nemzethez. Rádióbeszédében többek között a következőket mondotta:

— István király, a szent, az országalapitó jobbja intésre emelkedett mindnyájunk felé. **Ő is elvesztette fiát, de nemzete** megmaradt és naggyá lett. **A csapás napján jelképet kell látnunk, hitünkkel a megnyilatkozás magasságáig kell emelkednünk, hogy kötelességünket a nemzetért, a jövőért, a többi kint harcoló bajtársért, itthon, akik pedig kint vannak, az országért és a maguk** becsületéért, **ugyanúgy teljesítsük és mindenki úgy teljesítse,** hogy azt magába szállt, **de meg nem tört, nem csüggedő, örök**létre hivatott, csapásban, balsorsban **újra keményedő nemzet minden fiának most még inkább teljesítenie kell. Példa van előttünk.**

— A nemzet pedig gyásznapján még **rajongóbb, szeretőbb, könnyes szemmel néz kormányzója és hitvese felé. Érezzék, hogy milliók vannak velük gyászukban és borulnak le az áldozat előtt, amit az apa és anya adott nemzetének. Mindnyájan** és egyenként **járulunk kormányzónk elébe, kérve-kérve, hogy** mint országalapitó **Szent István, maradjon erős, vezessen, mert ő a nemzet hite, bizalma, biztonsága, ereje. Horthy Miklóst nehéz órákban adta nekünk a Gondviselés, azóta is mint egy** ember **áll mellette a nemzet, ma jobban, mint valaha. És mert** ilyenek az **apák és ilyenek a fiúk: örök a magyar.**

A Kormányzói **párnak a magyar nemzet képviselőin kivül számos külföldi állam vezetői fejezték ki mély részvétüket.**

Muraszombatban mély megdöbbenést váltott ki a Szent István napján délben elterjedt tragikus hir. Egymásután kerültek ki a házakra a gyászlobogók, megilletődött csendben tárgyalták az emberek a szomoru eseményt.

Hétfőn az üzletek kirakataiban megjelent a Kormányzóhelyettes Ur gyászfátyollal körülvett fényképe a kegyelet virágai között, több kereskedő pedig teljesen kiüritette kirakatát és fekete drapériával boritotta a falait.

Temetés

Augusztus 27-én, a temetés napján ismét teljes gyászba borult az ország. A Kormányzóhelyettes Ur földi maradványait felejthetetlen gyászpompával temették az országháza kupolacsarnokából. A gyászünnepségen megjelent valamennyi baráti állam egy-egy minisztere az uralkodó és a kormány képviseletében. A nemzet nagy halottját Kenderesre szállitották a gyászünnep után, ahol a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

Gyászünnep Muraszombatban

Muraszombatban délelőtt 10 órától 12 óráig zárva voltak az összes üzletek, néhány percre mindenhol megállt a temetés idejében a munka. A katolikus teplomban gyászmise volt, majd a Városi Mozi feldiszitett helyiségében a község képviselőtestülete diszközgyülést tartott, amelyen az egyházak, a honvédség, a csendőrség, az összes polgári hatóságok és társadalmi testületek képviselői megjelentek. Gyászbeszédet Mórocz Imre főjegyző mondott. Nagyhatásu beszédben vázolta a Kormányzóhelyettes Ur áldozatának jelentőségét és kifejezte Muraszombat közönségének mély részvétét.